

SABADELL CIUTAT DEL CONEIXEMENT

L'eix de la **Ciutat del Coneixement** s'ha estructurat en tres taules. Van estar dedicades a temes relacionats amb l'educació, la cultura i el patrimoni i la societat del coneixement i les noves tecnologies de la informació i de la comunicació. Les tres taules van treballar d'acord amb una mateixa metodologia, que posava com a punt de partida un document de síntesi dels anteriors processos participatius que s'han anat desenvolupant a la ciutat els últims anys i convidava els membres de cada taula a reunir-se per discutir sobre els que es consideraven àmbits de treball propis de cada taula. Els resultats de les discussions de cada una de les taules són els que es presenten a continuació.

Ciutat culturalment activa

Els àmbits de treball d'aquesta taula van ser la cultura i el patrimoni. Es va considerar que la cultura, i més concretament l'accés a la cultura, és un dels pilars fonamentals d'una ciutat lliure, tolerant, participativa i socialment cohesionada. D'altra banda, el patrimoni, entès com el conjunt d'objectes que ens ha llegat la història – ruïnes, monuments, tresors arqueològics, obres d'art – és història materialitzada feta present i, per tant, un element clau de la memòria col·lectiva i de la identitat de la ciutat que cal preservar.

El primer punt que va quedar clar del debat és que Sabadell sempre ha estat una ciutat avançada culturalment i plural en la seva expressió artística, fins al punt d'assolir una singularitat cultural que la distingeix d'altres ciutats.

Una primera part dels debats es va centrar en els punts forts de Sabadell com a ciutat cultural. Es va considerar que un dels punts més forts de Sabadell com a ciutat cultural i que li dona més projecció externa és la música, i més

concretament l'existència de l'Orquestra Simfònica del Vallès i la temporada estable d'òpera promoguda per l'Associació d'Amics de l'Òpera.

Es va estar d'acord a continuar treballant per consolidar la singularitat cultural de Sabadell com una ciutat referent de creació i producció musical, especialment en el camp del teatre musical, mitjançant: la consolidació de l'Òpera de Sabadell i l'Orquestra Simfònica del Vallès com a projectes locals d'abast nacional, la potenciació de l'Escola d'Òpera, la construcció del futur Complex Cultural de l'Eix Macià per difondre tota la producció realitzada, sense oblidar la integració en aquest projecte de totes les escoles de música i sense deixar de banda les altres programacions musicals ja existents a la ciutat, com ara la de música de cambra.

Encara dins la discussió sobre els punts forts de Sabadell com a ciutat cultural, els participants es van referir a l'art que es produeix i difon en els centres d'ensenyaments artístics i en Ca l'Estruch com a centre de producció d'art, particularment art contemporani. La taula va considerar que la ciutat té en aquest centre i en el futur Complex Cultural de l'Eix Macià un projecte de producció i difusió artística local amb una forta capacitat de projecció externa. Els participants varen parlar de la necessitat de dotar de continguts els equipaments i de tenir cura de la creació com a primer grau de la cadena cultural seguint el model musical que tant bé ha funcionat.

Una segona gran qüestió que es va debatre va ser la de creació de nous públics, mitjançant l'adopció de dos tipus de mesures: la informació i la formació.

Respecte a la informació, si bé hi havia acord que la ciutat compta amb prou mitjans d'informació i comunicació escrita i virtual, es va considerar que les estratègies actuals presenten debilitats en dos fronts: la projecció exterior, fora de la ciutat i la comunicació amb grups de població local als quals no arriba el

missatge. En relació amb aquesta qüestió, es va proposar crear un espai de treball Ajuntament-societat civil que de forma creativa i oberta es plantegi noves alternatives en aquest àmbit i la creació d'una Oficina de Turisme.

Respecte a la formació, es considera necessari continuar duent a terme les activitats que s'organitzen tant per al públic infantil i juvenil com per a l'adult i que cal tenir en gran consideració un nou col·lectiu social que ha sorgit amb força els darrers anys: el dels prejubilats i jubilats.

Una tercera gran qüestió que va debatre la taula va ser la de la integració cultural del ciutadans i ciutadanes que últimament s'han incorporat a la ciutat amb procedències diverses i bagatges culturals molt diferents. Per als participants, el més important és que hi hagi contacte a través de serveis de proximitat – es van citar reiteradament les biblioteques– d'activitats de formació per a adults i de l'associacionisme cultural, que en la seva vessant més de cultura ha de ser fort i ha de ser també el motor inicial d'intercanvi amb les altres cultures. Per tant, cal preservar la cultura popular i tradicional, dotant-la d'elements de difusió i innovació que li permeti ser actual i diversa i alhora respectuosa amb el patrimoni cultural que representa.

Es considera que tot i que la ciutat és molt rica en associacionisme cultural, cal potenciar i enfortir les associacions, per tal que puguin ser veritables elements de cohesió social i d'organització de projectes culturals.

En aquest sentit, es proposa desenvolupar els instruments necessaris per donar suport a les entitats, centralitzar algunes funcions, facilitar a les entitats complir amb les seves funcions legals i comptables, centralitzar algunes funcions relacionades amb el màrqueting i la comunicació i la possibilitat de tenir accés a ajuts per tirar endavant els projectes de les pròpies entitats.

Finalment, l'altre gran àmbit de treball que tenia assignada la taula era el de patrimoni històric de la ciutat.

Es considera necessari continuar treballant en la línia de rehabilitar i recuperar el patrimoni de Sabadell per tal que tingui un ús ciutadà i les seves portes quedin obertes a tots els ciutadans.

Es creu que per mantenir la identitat dels orígens i poder explicar la seva transformació i evolució cal conservar la memòria històrica. Per aquest motiu, cal potenciar l'Arxiu Històric i el Museu d'Història, i convertir aquest últim en un exponent actualitzat del passat de la ciutat. Incorporar en aquest museu la història industrial, molt especialment del sector tèxtil, i principalment dels productes que s'han fabricat en les distintes èpoques i la seva influència en el ressò internacional del nom de Sabadell, tot explicant la importància i l'evolució del disseny. En aquest aspecte, la col·laboració de l'ESDI seria fonamental.

També es considera necessari tenir un instrument útil i eficaç per a la gestió del patrimoni com pot ser el Pla Especial del Patrimoni Arquitectònic de Sabadell.

Ciutat educadora

Els temes de discussió d'aquesta taula van ser múltiples i diversos però es poden agrupar en dues grans categories: d'una banda, els de caràcter transversal relacionats amb la inclusió, l'educació cívica i la participació i, d'altra

banda, diferents qüestions relacionades amb l'ensenyament obligatori a Sabadell i amb altres formes d'aprenentatge més enllà de l'ensenyament reglat.

El primer tema de caràcter transversal que va es discutir va ser el de la inclusió, i la primera qüestió que va suscitar aquest tema va ser la inclusió de les persones que presenten necessitats educatives especials derivades de les seves discapacitats. La constatació inicial fou la que la situació actual no és prou satisfactòria i que cal millorar tant en la vessant professional (formació, diagnòstic), com en la cooperació professionals-família-entitats, com en els programes que tenen per objectiu la inclusió dels nens amb discapacitats en els centres escolars.

La segona qüestió va ser la de la inclusió social. Es considera que les intervencions respecte als grups que presenten un risc més alt d'exclusió no es poden limitar al període d'ensenyament obligatori sinó que han de cobrir també altres trams d'edat. La idea principal és que en la societat actual, la inseguretat és més gran, moltes persones estan subjectes a la possibilitat de canvis sobtats de situació familiar i laboral i per tant cal fer un esforç en programes que evitin l'exclusió sobre la base de l'aprenentatge d'habilitats com ara obtenir informació, entendre el que ens transmeten, saber prendre decisions, comunicar-se amb els altres, etc.

També es va debatre la inclusió dels qui han anat arribant a la ciutat en les últimes onades d'immigració. Els participants van estar d'acord, en la mateixa línia dels membres de la taula sobre cultura, que la integració és possible si hi ha contacte i intercanvi, tot evitant per tant la marginació a través d'activitats que facilitin el coneixement de la ciutat i de la cultura de la societat en la que s'integren. Una de les principals finalitats hauria de ser, en relació a aquesta comunitat, la implicació en activitats que els ajudin a desenvolupar un sentiment de pertinença a la comunitat.

El segon tema de caràcter transversal va ser el de l'educació cívica, que hauria d'estar present en tots els àmbits educatius. Es valora que les activitats de lleure d'infants i joves ofereixen un entorn ideal per a la formació en valors humans i cívics. D'aquí les propostes de formació per als educadors de lleure. També es proposa la necessitat d'incidir en els àmbits més tradicionals de les famílies i dels centres escolars a través d'iniciatives que ajudin d'una forma eficaç a pares i mestres a transmetre principis i comportaments socialment responsables.

Molt relacionat amb el tema anterior, el tercer tema de caràcter transversal va ser el de l'educació per a la participació i la ciutadania. Davant la tendència a l'aïllament i a l'individualisme de la societat actual, els participants es van mostrar partidaris d'un model de ciutadà actiu, compromès i capaç d'intervenir en els assumptes col·lectius quan ho cregui necessari.

Es va estar d'acord que si bé la ciutat de Sabadell ofereix una gran varietat d'institucions socials i iniciatives públiques obertes a la participació, cal millorar la informació i la comunicació amb aquella categoria de ciutadans als quals no arriben els missatges institucionals. També es va considerar que cal trobar l'ajust entre els nivells de participació que es proposen –normalment de caràcter més general– i els interessos dels ciutadans –més concrets i relacionats amb temes o activitats específiques–. El debat sobre la participació va generar propostes concretes en la línia de la millora de la informació abans i després dels processos participatius, de canalització de la comunicació sobre participació a través d'entitats establertes en el territori –escoles, clubs, associacions– i de “pràctica” de la participació per part d'infants i joves en processos de presa de decisions sobre assumptes escolars –en els centres– i sobre altres assumptes que els puguin interessar –a escala de ciutat–. Es proposa redactar un nou pla local de dinamització de la participació que inclogui aquest tipus d'iniciatives.

En relació amb l'ensenyament obligatori, tot i reconèixer que molts temes d'educació són competència d'altres nivells de govern, l'opinió majoritària era que la ciutat podia complir amb el doble rol de, primer donar suport als projectes innovadors que siguin capaços de diagnosticar i tractar adequadament els problemes que van apareixent i, segon, transmetre a les administracions competents les preocupacions de pares, professors i altres actors que tenen interès en el sector.

Per als membres de la taula, dos dels temes que mereixen una atenció especial són l'ampliació de l'oferta de places de titularitat pública per a infants de zero a tres anys i l'absentisme entre adolescents a secundària –tot i reconèixer el treball de professionals i serveis educatius en aquest tema–. També es considera que les actuals instal·lacions escolars poden ser objecte d'un millor ús social si es fes un esforç per desenvolupar programes fora de l'horari escolar, ja fossin de caràcter compensatori per als estudiants que tenen dificultats o de lleure actiu.

Els debats sobre l'ensenyament obligatori recolliren alguns objectius de les polítiques educatives generals, com per exemple garantir l'accés en igualtat d'oportunitats de tots els nens en edat escolar, mantenir una oferta pública suficient en tots els nivells educatius amb una distribució territorial equilibrada o disposar d'equipaments en bon estat i adequats a les seves funcions. Un dels principals objectius té a veure amb la qualitat de l'educació i amb la superació de les etapes i nivells educatius. En aquest sentit, es suggerí proposar accions encaminades a despertar la consciència social sobre les conseqüències d'un nivell baix de graduació en l'ensenyament obligatori. I al revés, el suport i la pressió haurien d'anar aquí en la línia de millorar la oferta formativa i les oportunitats d'integració social i laboral dels joves.

Finalment, pel que fa a les altres formes d'aprenentatge, més enllà de l'ensenyament obligatori, es va debatre diverses opcions d'educació

permanent. En primer lloc, tothom coincidí a assenyalar que la responsabilitat de la ciutat és la de garantir l'existència d'una estructura de formació permanent que permeti avançar en els objectius d'integració i cohesió social. En segon lloc, es recomana que cal tenir una oferta educativa plural que adaptada a les necessitats i possibilitats reals dels ciutadans. Es va considerar que cal avançar en la flexibilització de la formació professional, en activitats formatives organitzades per les universitats per a la ciutat i en la oferta d'educació per adults amb nivells baixos d'escolarització formal. També en aquest apartat es va fer referència a la formació permanent en noves tecnologies de la informació i la comunicació dirigida als ciutadans en general i a la comunitat educativa en particular.

Ciutat creativa i innovadora

A diferència de les altres dues taules que componien l'Eix del Coneixement i que varen tocar una gran varietat de temes, l'objecte d'aquesta taula va quedar més circumscrit a la qüestió de l'estratègia que ha de seguir la ciutat de Sabadell per adaptar-se als processos de canvi tecnològic i per desenvolupar un projecte propi de societat de la informació i del coneixement.

Es va estar d'acord que el punt de partida de Sabadell és favorable en la mesura que la ciutat ha dedicat una atenció especial al camp de la innovació i el coneixement i compte per tant amb un capital social i una experiència en aquest camp que ha de permetre mantenir una dinàmica innovadora i de millora constant.

En primer lloc, es va identificar els principals centres i projectes relacionats amb la recerca i la innovació sobre els que la ciutat pot construir la seva estratègia en l'àmbit del coneixement. Es va mostrar un acord amb el gran projecte de la ciutat de transformació de la Gran Via en un centre que concentri empreses i

serveis relacionats amb les tecnologies de la informació i la comunicació, el desenvolupament de nous productes i el disseny. Segons els participants, el caràcter central d'aquesta via hauria de permetre visualitzar la cultura tecnològica i actuar com a incentiu per a la innovació. Un altre projecte en aquesta mateixa línia és crear un centre d'excel·lència en disseny i innovació que presti serveis a les pimes i a les microempreses, els permeti intercanviar experiències i reduir costos en els seus processos de modernització i desenvolupament tecnològic. També es va debatre el projecte de transformació de l'antiga fàbrica ABB en un centre de convencions i congressos. En la línia del que s'havia discutit a la taula sobre cultura i patrimoni, aquest projecte ha de permetre la recuperació d'una part important del patrimoni industrial per a un nou ús ciutadà amb un fort impacte econòmic. A la vegada es tracta d'un projecte que pot interessar a les universitats i als centres de recerca, reforçant d'aquesta manera les activitats relacionades amb els nous coneixements a la ciutat. Un altre tema de debat va ser el paper que des de fa molts anys juga el Parc de Salut com a centre de recerca, docència i innovació tecnològica en l'àmbit de les ciències mèdiques i la microbiologia. En relació amb aquest parc científic, es proposa que la ciutat ha procurar atraure noves inversions en tecnologies sanitàries i facilitar l'ampliació dels programes de recerca.

Un segon gran tema que es va debatre va ser el de la relació entre Sabadell i les universitats, més enllà de la docència i recerca en sanitat. Un aspecte fonamental és la coordinació en la planificació estratègica per tal de retenir i en el seu cas ampliar la presència universitària en la ciutat. També es va referir, però, al risc que les universitats es desentenguin de les preocupacions i de la vida a la ciutat i a la necessitat d'ampliar les iniciatives que projectin l'activitat universitària en la ciutat i generin oportunitats de participació en programes universitaris als ciutadans, a les entitats i a les empreses –coincidint en aquest sentit amb la taula sobre educació.

El tercer gran tema que va identificar i tractar la taula va ser el de l'extensió en l'ús dels ordinadors i d'Internet entre la població en general i entre els grups socials o trams d'edat que estan quedant exclosos del processos d'alfabetització digital. Segons els membres de la taula, la ciutat té un paper a desenvolupar en l'alfabetització dels seus ciutadans amb més dificultats per entrar en aquesta nova cultura i en la creació d'espais físics i virtuals que permetin la utilització efectiva de les TIC i l'intercanvi de coneixements.

Una altra vessant d'aquesta qüestió és la que fa referència al treball en xarxa de les pimes i microempreses. Es va considerar que la creació, el manteniment i la connexió de xarxes entre empreses i ciutadans és un factor clau per a la competitivitat. D'aquí, els participants consideressin que la ciutat hauria d'assolir uns índexs de disponibilitat de banda ampla entre població i entre empreses en la línia de les regions europees més avançades. El paper de la ciutat en aquesta qüestió tindria a veure amb el foment de la inversió de les infraestructures necessàries a tota la ciutat, tenint especial cura tant de les zones on s'ubiquen les empreses com dels barris que presenten uns índexs socioeconòmics més baixos.

Un quart gran tema va ser el de la modernització de l'administració local. Els participants van entendre que l'administració havia de ser un referent per a la resta d'actors locals impulsant, més enllà de la informació per Internet, els serveis interactius i la capacitat de resolució electrònica dels tràmits municipals. El debat, però, va suscitar la necessitat, al mateix temps, de fer un esforç en la simplificació dels processos i l'adaptació dels recursos tecnològics emprats per a les tramitacions electròniques, així com del llenguatge, per tal que la major part dels ciutadans se sentin capaços de tractar amb l'administració electrònica.

L'administració local també pot ajudar les pimes a esdevenir més avançades tecnològicament incentivant que les seves relacions amb l'administració tinguin lloc per aquesta via. En el mateix sentit, es va considerar que els agents que

intervenen en els processos administratius (com els notaris, arquitectes, gestors) han de simplificar la tramitació de documents a través d'alternatives digitals prèviament desenvolupades de forma conjunta amb l'administració.

Finalment, es també va debatre la necessitat de mantenir oberts els canals de comunicació i participació per Internet en tot allò que fa referència a les TIC. Aquesta es va considerar una forma efectiva de comunicació entre els actors que són actius en els diferents projectes d'impuls de la societat de la informació i del coneixement. L'Ajuntament, però, hauria d'exercir el liderat en l'impuls i la coordinació dels diferents projectes, a més d'assegurar que tots els ciutadans reben informació sobre els projectes de Sabadell en aquest àmbit per altres mitjans.